

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu și procurorul în Procuratura Anticorupție, Mihail Ivanov, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, declarat în cauza penală în privința lui

Vdovîi Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.07.2014 – 06.07.2015;

Instanța de apel: 28.07.2015 – 15.02.2016;

Instanța de recurs: 26.04.2016 – 18.10.2016;

Instanța de apel: 09.12.2016 – 07.11.2017;

Instanța de recurs: 17.01.2018 – 13.03.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2015, Gheorghe Vdovîi a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de procuror a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, inculpatul Gheorghe Vdovîi, deținând în baza Hotărârii Guvernului nr. 638 din 04 noiembrie 2009, funcția de Director General al Agenției „Moldsilva”, având calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (3) Cod penal, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție, contrar prevederilor art. art. (2) alin. (1), 6 alin. (4) al Legii nr. 91 din 05 aprilie 2007 „Privind terenurile proprietate publică și

delimitarea lor”, art. 8 Codul silvic, intenționat a săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în următoarele împrejurări.

La 10 noiembrie 2010, Gheorghe Vdovî acționând cu intenție directă, fiind conștient despre faptul că conform prevederilor art. 18 alin. (1) Codul silvic, atribuirea terenurilor din fondul forestier pentru edificarea obiectelor (*sedii de ocoale și cantoane silvice, blocuri de producție, construcții, locuințe, linii de comunicații etc.*) în scopuri ce țin de gospodărirea fondului forestier se efectuează de autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritățile administrației publice locale, aflându-se în sediul Agenției „Moldsilva”, amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 124, a emis ordinul nr. 279p „Despre asigurarea angajaților ramurii silvice cu spațiu locativ”, prin care s-a alocat un sector cu suprafața de 7,8 ha din cadrul trupului de pădure „Aeropot” al ocolului silvic Durlești, (parcela 107 A. B. C. D.) din cadrul ÎS „Chișinău” pentru construcția caselor individuale de locuit angajaților Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice - 2,2 ha, Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău - 1,4 ha, aparatului Central al Agenției „Moldsilva” și Comitetului Executiv al Federației „Sindsilva” - 1,49 ha, obligând directorul ÎS „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice”, Dumitru Galupa, să organizeze și să desfășoare lucrările de proiectare a organizării interioare a teritoriului pentru complex.

Ulterior, la 29 decembrie 2011 și la 18 decembrie 2012, întru executarea ordinului ilegal emis de Gheorghe Vdovî, ÎS „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” a achitat suma de 120,7 mii lei pentru lucrările topografo-geodezice și prospecțiuni inginero-geologice efectuate la obiectul denumit „Cartier locativ din com. Băcioi”.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, avocații Ion Vicol și Anatolie Munteanu în numele inculpatului Gheorghe Vdovî și ultimul, aceștia au solicitat casarea sentinței.

- Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de procuror în interesele statului, cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 120 708 lei, cu titlu de prejudiciu material. În motivarea cererii a invocat că, prima instanță greșit a concluzionat că nu este probată temeinicia încasării prejudiciului, având în vedere că suma nu a fost însușită de acesta;

- Avocații Ion Vicol și Anatolie Munteanu în numele inculpatului Gheorghe Vdovî și ultimul, au solicitat casarea sentinței. În motivarea apelurilor, apelanții au indicat nulitatea ordonanței de pornirea a urmăririi penale, lipsa procesului-verbal de constatare a infracțiunii, lipsa elementelor infracțiunii și dezacordul cu aprecierea probelor;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2016, a fost respins apelul procurorului, admise apelurile avocaților Ion Vicol și Anatolie

Munteanu în numele inculpatului, precum și a inculpatului Gheorghe Vdovîi, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Gheorghe Vdovîi a fost recunoscut vinovat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Astfel, instanța de apel a menționat că, conform prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, Vdovîi Gheorghe a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar potrivit art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, în privința inculpatului urmează a fi aplicată prescripția tragerii la răspundere penală.

5. Procurorul, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. Inculpatul, a declarat recurs ordinar fără a invoca un anumit temei pentru declararea recursului din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea hotărârilor judecătorești adoptate la caz cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 octombrie 2017, au fost admise recursurile ordinare declarate de către procuror și de inculpat, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2016, în cauza penală în privința lui Gheorghe Vdovîi și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs ordinar a menționat că, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere convenită fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală, iar în vederea respectării dreptului la un proces echitabil, instanța de apel urmează să supună verificării și argumentele inculpatului expuse la caz. Totodată, instanța de apel urmează să verifice și să concretizeze suma prejudiciului cauzat prin infracțiune și calitatea subiectului special al infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal, iar în

dependență de aceste criterii să determine încadrarea juridică corectă faptelor imputate inculpatului.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de către procuror, admise apelurile declarate de către avocații Ion Vicol și Anatolie Munteanu în numele inculpatului Gheorghe Vdovîi și ultimul, casarea sentinței și pronunțarea unei decizii de achitare a inculpatului de sub învinuirea de comiterea a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

7.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, Gheorghe Vdovîi, se învinuiește pentru faptul, că deținând în baza Hotărârii Guvernului nr. 638 din 04 noiembrie 2009, funcția de Director General al Agenției „Moldsilva”, având calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică în virtutea prevederilor art. 123 alin. (3) Cod penal, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție, contrar prevederilor art. art. (2) alin. (1), 6 alin. (4) al Legii nr. 91 din 05 aprilie 2007 „Privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor”, art. 8 Codul silvic, intenționat a săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în următoarele împrejurări.

La 10 noiembrie 2010, Gheorghe Vdovîi acționând cu intenție directă, fiind conștient despre faptul că conform prevederilor art. 18 alin. (1) Codul silvic, atribuirea terenurilor din fondul forestier pentru edificarea obiectelor (*sedii de ocoale și cantoane silvice, blocuri de producție, construcții, locuințe, linii de comunicații etc.*) în scopuri ce țin de gospodărirea fondului forestier se efectuează de autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritățile administrației publice locale, aflându-se în sediul Agenției „Moldsilva”, amplasat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 124, a emis ordinul nr. 279p „Despre asigurarea angajaților ramurii silvice cu spațiu locativ”, prin care s-a alocat un sector cu suprafața de 7,8 ha din cadrul trupului de pădure „Aeroport” al ocolului silvic Durlești, (parcela 107 A. B. C. D.) din cadrul ÎS „Chișinău” pentru construcția caselor individuale de locuit angajaților Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice - 2,2 ha, Întreprinderea pentru Silvicultură Chișinău - 1,4 ha, aparatului Central al Agenției „Moldsilva” și Comitetului Executiv al Federației „Sindsilva” - 1,49 ha, obligând directorul ÎS „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice”, Dumitru Galupa, să organizeze și să desfășoare lucrările de proiectare a organizării interioare a teritoriului pentru complex.

Ulterior, la 29 decembrie 2011 și la 18 decembrie 2012, întru executarea ordinului ilegal emis de Gheorghe Vdovîi, ÎS „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” a achitat suma de 120,7 mii lei pentru lucrările topografo-geodezice și prospecțiuni inginero-geologice efectuate la obiectul denumit „Cartier locativ din com. Băcioi”.

Acțiunile intenționate, ale inculpatului Gheorghe Vdovîi, au fost încadrate în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) din Codul penal ca săvârșirea excesului de putere, adică având calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale a intereselor publice, acțiuni soldate cu urmări grave.

În cadrul ședinței instanței de apel procurorul a concretizat învinuirea adusă inculpatului prin ordonanța din 28 septembrie 2017 potrivit căreia Gheorghe Vdovîi deținând în baza Hotărârii Guvernului nr.638, din 04 noiembrie 2009, funcția de director general al Agenției „Moldislvva”, având calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(3) din Codul penal, în timpul îndeplinirii obligațiilor de funcție contrar prevederilor art.2 alin.(1); 6 alin.(4) al Legii cu nr.91-XVI din 05 aprilie 2007, „privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor”; art.8 din Codul silvic, care stipulau că terenurile din domeniul public sânt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, după cum urmează: nu pot fi înstrăinate, ci pot fi date numai în administrare, în concesiune, în arendă sau în locațiune în condițiile legii; nu pot fi supuse executării silite; asupra lor nu se pot constitui garanții reale; nu pot fi dobândite de terți prin uzucapiune; trecerea terenurilor din domeniul public în domeniul privat se face prin hotărâre de Guvern sau, după caz, prin decizie a consiliului raional, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, a consiliului orășenesc (municipal), sătesc (comunal) dacă Constituția sau legea organică nu dispune altfel; de competența Guvernului ține realizarea administrării de stat a fondurilor forestier și cinegetic prin abilitarea autorității centrale de specialitate respective a administrației publice cu dreptul de a transmite în folosință terenurile fondului forestier proprietate publică, dar fără dreptul de a dispune de ele, intenționat a săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în următoarele împrejurări:

La 10 noiembrie 2010, Gheorghe Vdovîi acționând cu intenție directă, fiind conștient despre faptul că conform prevederilor art. 18 alin. (1) din Codul silvic, atribuirea terenurilor din fondul forestier pentru edificarea obiectelor (*sedii de ocoale și cantoane silvice, blocuri de producție, construcții, locuințe, linii de comunicații etc.*) în scopuri ce țin de gospodărirea fondului forestier se efectuează de autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritățile administrației publice locale, aflându-se în sediul Agenției „Moldislvva”, amplasat în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.124, a emis ordinul nr.279p „Despre asigurarea angajaților ramurii silvice cu spațiu locativ”, prin care s-a alocat un sector cu suprafața de 7,8 ha. din cadrul trupului de pădure „Aeroport” al ocolului silvic Durlești, (parcela 107 A, B, C, D) din cadrul IS „Chișinău” pentru construcția caselor individuale de locuit angajaților Institutului de

Cercetări și Amenajări Silvice - 2,2 ha, ÎS „Chișinău” - 1,4 ha, aparatului Central al Agenției „Moldsilva” și Comitetului Executiv al Federației „Moldsilva” - 1,49 ha. Obligând Directorul Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice, Dumitru Galupa, să organizeze și să desfășoare lucrările de proiectare a organizării interioare a teritoriului pentru complex. Ulterior, la 29 decembrie 2011 și la 18 decembrie 2012, întru executarea ordinului ilegal emis de Gheorghe Vdovîi, Î.S. „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” a achitat suma de 120,7 mii lei, pentru lucrările topografo-geodezice și prospecțiuni inginer - geologice efectuate la obiectul denumit „Cartier locativ din com. Băcioi”.

În consecință, Î.S. „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” i-au fost cauzate daune în proporții deosebit mari.

Acțiunile intenționate ale inculpatului Gheorghe Vdovîi, au fost încadrate în baza art. 328 alin.(3) lit. b), d) din Codul penal - *excesul de putere, adică având calitatea de persoană cu funcție de demnitatea publică a săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave.*

Astfel, fiind audiat în ședința instanței de apel inculpatul Gheorghe Vdovîi a susținut declarațiile date anterior, potrivit cărora nu recunoaște învinuirea înaintată.

În susținerea învinuirii aduse acuzarea a prezentat următoarele probe cercetate în cadrul ședinței instanței de fond, verificate în apel și anume, declarațiile martorilor Dumitru Galupa (f. d. 29-31 Vol. III), Fiodor Botnari (f. d. 37-40 Vol. III), Radu Grosu (f. d. 27-28 Vol. III), Ludmila Nagrudnîi (f. d. 24-26 Vol. III); raportul auditului gestionării patrimoniului public de către Agenția „Moldsilva” și întreprinderile din subordine pe anii 2011- 2012. (f. d. 12, Vol. I); ordinul din 10.11.2010 semnat de inculpat (f. d. 15 Vol. I); contract nr 14 de achiziționare a serviciilor din 11.10.2011 (f. d. 20 Vol. I); actul coordonării prețului contractual al producției de proiect intra ÎPROCOM și ICAS (f. d. 24 Vol. I); descrierea stațiunii și arboretului al ocolului silvic Durlești (f. d. 55-63, Vol. I); extras din harta ocolului silvic Durlești (f. d. 64 Vol. I); proces-verbal de audiere a martorului Radu Grosu din 26 martie 2014 (f. d. 74-75 Vol. I); hotărârea nr 638 din 4.11.2009 (f. d. 79 Vol. I); hotărârea nr 269 din 20.04.2011 (f. d. 80 Vol. I); proces-verbal de audiere a martorului Dumitru Galupa din 07.04.2014 (f. d. 92 Vol. I) ; proces-verbal de ridicare din 01.04.2014 (f. d. 108 Vol. I); proces-verbal de examinarea a obiectului din 08.04.2014 (f. d. 110 Vol. I); ordinul 279 p din 10.11.2010 (f. d. 115 Vol. I); contract nr 8147/1 (f. d. 118 Vol. I); deviz nr 1 pentru lucrări tehnico-geologice (f.d.119 Vol. I); planul calendaristic de lucru (f. d. 120 Vol. I); contract nr.14 de achiziționare a serviciilor din 11.10.2011 (f. d. 121 Vol. I); descrierea statutului și arboretului pe suprafața forestieră din com. Băcioi (f. d. 126-132 Vol. I); informația despre tragerea la răspundere penală a inculpatului (f. d. 136 Vol. I); extras din registrul de Stat al Populației, fișa personală; (f. d. 137 Vol. I); proces-verbal de audiere a martorului Ludmila

Nagrudnii din 17.06.2014 (f. d. 167 Vol. I); cerere de chemarea în judecată (f. d. 185 Vol. I); act privind rezultatele inspecției financiare din 26.06.2014 (f.d.1 Vol. II).

Analizând probele prezentate în susținerea învinuirii aduse, instanța de apel a concluzionat că, inculpatul urmează a fi achitat de comiterea infracțiunii imputate, or, vinovăția acestuia nu este dovedită și anume lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3) lit. b, d) Cod penal, deoarece n-a fost dovedită intenția acestuia de a comite infracțiunea și consecințele acesteia, elementul obligatoriu de cauzare a unui prejudiciu considerabil, la caz urmări grave unei persoane juridice sau fizice.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, organul de urmărire penală nu a indicat în învinuirea formulată prin rechizitoriul atribuții concrete, acordate prin lege, cu reproducerea textului prescripțiilor conținute în această, limitele cărora se presupune că în mod vădit le-ar fi depășit inculpatul. Nici o normă de drept material menționat în învinuirea adusă inculpatului nu conține referire la drepturi și atribuții proprii funcției deținute de acesta, iar actul de învinuire nu conține referire directă și concretă la lege care se pretinde a fi depășită, inclusiv norma care reglementează atribuțiile de serviciu, pe când la caz, atribuțiile de serviciu ale inculpatului erau reglementate prin Regulamentul aprobat în baza Hotărârii Guvernului nr.150 din 02.03.2010 (publicat în Monitorul Oficial nr.33 din 05.03.2010). Astfel, emiterea ordinului ca acțiune imputată inculpatului, nu constituie o faptă ilegală, or, actul administrativ nr.279/p din 10.11.2010, aprobat de acesta reprezintă o manifestare juridică unilaterală de voință, fiind un instrument prin care cel din urmă își realizează atribuțiile proprii, mai mult ca atât acest act nu conține prevederi imperative cu privire la contractarea de ÎS Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice (ÎS ICAS) lucrărilor topografo-geodezice și prospecțiuni inginero-geologice, dar pune sarcina de perfectare a documentelor de proiectare pe seama gestionarului de teren, care este întreprinderea silvică de stat Chișinău (ÎSS Chișinău).

Totodată, instanța de apel a indicat că, constatarea instanței de fond referitoare la obligarea directorului ÎS ICAS D. Galupa de a desfășura lucrări de proiectare este una neîntemeiată ori în conformitate cu prevederile p.3; p.3.3 al ordinului vizat organizarea și desfășurarea lucrărilor de proiectare pentru Complexul locativ social pentru lucrătorii din ramura silvică urma să fie efectuată de către directorul Întreprinderii Silvice „Chișinău” D. Boaghe, și nu de către D. Galupa, ultimului fiind încredințată amenajarea interioară a teritoriului Complexului (*ridicări în plan, elaborarea planurilor, schițelor primare etc.*). În asemenea circumstanțe se constată lipsa legăturii logice și de cauzalitate în actul de învinuire și sentința, or, circumstanțele faptei pretinse a fi criminale, constatate la pct.3 din sentință contravin circumstanțelor descrise la pct.2 din sentință, în special a celor identificate prin sintagma „obligând

directorul Institutului ... Dumitru Galupa, să organizeze și să desfășoare lucrările de proiectare a organizării interioare a teritoriului pentru complex", pe când cheltuielile enunțate în pct.3 al sentinței nu au avut menirea să asigure efectuarea lucrărilor indicate în pct.2 al sentinței, dar altor lucrări - topografo-geodezice și prospecțiuni inginero-geologice, ce se confirmă prin declarațiile inculpatului, a martorilor și a înscrisurilor din dosar.

În acest sens, instanța de apel a conchis că, Curtea Constituțională în hotărârea sa din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin.(1) din Codul penal în pct.pct.85, 89 constată că, instanța de judecată la individualizarea răspunderii penale și pedepsei penale este obligată să stabilească cu certitudine urmările prejudiciabile ale infracțiunii incriminate inculpatului, or, potrivit art. 7 alin. (1) din Codul penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. De altfel, atribuirea unor fapte infracționale concrete ca prejudiciind „interesul public”, in abstracto, nu poate satisface cerința de claritate și previzibilitate și totodată constituie o interpretare a legii penale extensivă și defavorabilă persoanei, contrar prevederilor art. 3 alin. (2) din Codul penal, iar persoana publică este privată de posibilitatea de a determina fără echivoc urmările prejudiciabile concrete ale acțiunilor incriminate. Concluzionând cele menționate, Curtea Constituțională a reținut că utilizarea în art. 328 alin. (1) din Codul penal a noțiunii „intereselor publice”, care constituie o noțiune generică, ce nu poate fi definită, încalcă articolele 1 alin. (3) 22 și 23 din Constituție.

Verificând materialele cauzei instanța de apel a constatat că, nici organul de urmărire penală în învinuirea formulată prin rechizitoriul și nici instanța de judecată în sentința pronunțată, nu au constatat elementul componentei de infracțiune imputate inculpatului - cauzarea prejudiciului material, or, existența acestui element este necesară și obligatorie unei componente de infracțiune materiale, iar conform dispozițiilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, descrierea faptei criminale, considerate ca fiind dovedite, ceea ce impune indicarea tuturor elementelor constitutive, cum ar fi fapta pretinsă a fi criminală, consecințele sub forma de prejudiciul cauzat victimei și legătura causală între acțiunea și consecințele survenite, dar au efectuat o simplă transpunere a dispoziției normei penale incriminate fără a constata corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Astfel, instanța de apel a menționat că, pretinsele prejudicii indicate la pct. 27 din sentință nu se regăsesc în rechizitoriu, în materialele cauzei lipsind careva probe relevante, că urmare acțiunilor inculpatului au fost prejudiciate careva persoane fizice

și în această parte atât învinuirea cât și sentința supuse verificării, nu rezistă criticii în partea constatării cauzării daunelor considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice. Lipsa constatării existenței a daunei, a persoanei prejudiciate, a gradului, a caracterului acestuia duce la imposibilitatea constatării legăturii cauzale între acțiunile făptuitorului și consecințelor prejudiciabile pretinse ca fiind survenite, ceea ce duce la imposibilitatea pronunțării unei sentințe întemeiate și motivate, or, afirmațiile instanței de fond precum că prin acțiunile sale inculpatul a cauzat prejudiciul AS „Moldsilva” în suma de 120 708 lei, nu și-au găsit confirmare, or, ordinul de plată nr.382 din 26 iunie 2014 pentru suma de 125 000 lei nu a fost semnat de inculpat care deja mai bine de 3 ani nu exercita funcțiile de director și nu a putut să influențeze procese în cadrul AS „Moldsilva”, și în temeiul acestui transfer nu este indicat ordinul nr.279p emis de Gheorghe Vdovîi, iar conducătorul acestei autorități dispunea de libertatea decizională deplină ca să nu efectueze plata respectivă sau să anuleze ordinul nr.279p, emis de predecesorul său din diverse motive.

Instanța de apel a remarcat faptul că, în lipsa constatării persoanei prejudiciate, daunei și caracterului acesteia, nu este posibil de stabilit calificativul imputat inculpatului ca cauzare de urmări grave. Mai mult, lipsește constatarea cuantumului, descrierea formei, caracterului, naturii urmărilor grave, incriminate inculpatului în cazul dat, ceea ce impune excluderea și acestui element calificativ, precum și nu se indică subiectul care a suferit aceste urmări.

Astfel, instanța de apel a indicat că, la caz se constată că procurorul a înaintat inculpatului o învinuire neclară, neconcretă și lipsită de suportul legal, fapt ce contravine principiului legalității prevăzut de art. 7 Cod de procedură penală, principiului asigurării dreptului la apărare stipulat în art. 17 Cod de procedură penală, art. art. 23, 26 din Constituție și art. art. 6 alin. (3) lit. a) CEDO, care prevede că orice persoană acuzată de o infracțiune are ca minimum dreptul să fie informată, în cel mai scurt timp, într-o limbă pe care o înțelege și de o manieră detaliată asupra naturii și cauzei acuzării împotriva sa.

Totodată, instanța de apel a constata că instanța de fond eronat a dedus că probele administrate, în special declarațiile martorilor audiați, confirmă vinovăția inculpatului, or, declarațiile martorilor Dumitru Galupa, Fiodor Botnari, Radu Grosu și Ludmila Nagrudnîi în coroborare demonstrează scopul ordinului emis, că a fost îndreptat spre crearea fondului locativ de serviciu pentru angajații ramurii; privind lipsa persoanelor juridice prejudiciate, și anume ÎS ICAS sau ÎSS Chișinău, sau bugetului autorităților publice conduse de inculpat - AS „Moldsilva”; privind păstrarea terenului vizat ca partea a fondului silvic de stat și nemodificarea regimului juridic al acestuia; caracterul oneros și reciproc benefic al contractului între ÎS ICAS și

ÎS IPROCOM, și utilizarea rezultatelor lucrărilor contractate de IS ICAS în cadrul lucrărilor de amenajare silvică efectuate în cadrul ISS Chișinău în perioada ulterioară, ce demonstrează utilitatea lucrărilor contractate.

Din declarațiile martorilor Dumitru Galupa și Botnari Fiodor rezultă că nu au fost identificate temeieri de intervenire în vederea anulării ordinului nr.279p din 10 noiembrie 2010 emis de directorul general AS „Moldsilva” Gheorghe Vdovîi, motivul din care nimeni nu a procedat la anularea, revizuirea sau modificarea lui, considerându-l drept legal, fapt confirmat prin înscrisul semnat de directorul AS „Moldsilva” Iu. Apostolachi.

Din declarațiile martorului D. Galupa rezultă că, asigurarea cu spațiu locativ a specialiștilor de ramură cum este prevăzut în ordinul nr.279/p din 10.11.2010, este o procedură obișnuită, practică până la numirea în funcție a inculpatului, cât și după plecarea sa din această funcție, dovadă servind că locuințele de serviciu au fost construite practic în fiecare întreprindere silvică, ceea ce confirmă lipsa caracterului vădit al pretensei depășiri ale drepturilor și atribuțiilor prevăzute de lege în acțiunile sale și lipsa intenției criminale. În context, se evidențiază relevanța informației care se regăsește în Scrisoarea Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.36/01-08/1426 din 02.09.2015, prin care se atestă că pentru edificarea unor obiecte legate de gospodărirea fondului forestier, inclusiv proiectarea și construcția locuințelor este necesară decizia autorității administrative centrale pentru silvicultură care este AS „Moldsilva”.

La fel, instanța de apel a respins ca contrară prevederilor art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală, ordonanța înaintată de procuror în cadrul ședinței instanței de apel, privind concretizarea învinuirii - de fapt fiind o ordonanță de modificare a acesteia în sensul agravării, or, în învinuirea de bază înaintată la urmărirea penală, inclusiv prin rechizitoriu, inculpatului i-a fost înaintat semnul calificativ - „cauzarea de daune considerabile intereselor publice”, cauza fiind judecată în aceste limite, conform prevederilor art. 325 Cod procedură penală, iar după declararea neconstituțională a sintagmei „cauzarea de daune considerabile intereselor publice” de către Curtea Constituțională din 27.06.2017, după examinarea cauzei în apel, nu poate fi acceptată modificarea învinuirii în sensul agravării, or, la caz lipsește apelul procurorului. Potrivit art. 325 Cod procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de prezentul cod. Articolul 326 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că, procurorul care participă la judecarea cauzei penale în primă instanță și în instanța de apel este în drept să modifice, prin

ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, aducând la cunoștință inculpatului, apărătorului lui și, după caz, reprezentantului legal al inculpatului noua învinuire. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului și a apărătorului lui, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă. În instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării doar în cazul în care a declarat apel.

Astfel, instanța de apel a conchis că, modificarea învinuirii nu se admite în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (*învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție*). Deși se recunoaște că o instanță de apel are dreptul incontestabil de a recalifica faptele, însă ca această recalificare să fie compatibilă cu Convenția, acuzatului trebuie să-i fie acordată posibilitatea de a-și exercita drepturile la apărare în mod concret, efectiv și în timp util și numai în cazul când acesta o face procurorul care a cerut această modificare în prima instanță și a concretizat în apel această situație de drept (*Cauza Pelissier și Sassi v. Franța, cererea nr.25444/94) din 25.03.1999, § 62*).

Instanța de apel a conchis că, din textul ordonanței de modificare a învinuirii criticate rezultă că fapta inculpatului a fost reîncadrată de către procurorul participant în instanța de apel drept exces de putere, spre deosebire de învinuirea formulată în rechizitoriu, fapt ce în cumul cu cele notificate mai sus, afectează dreptul inculpatului la apărare garantat de art. 17 Cod de procedură penală, art. 26 din Constituție și art. 6 par.(3) CEDO, dreptul de a beneficia de gradul triplu al jurisdicției, ori învinuirea adusă inculpatului în instanța de apel a fost una imprevizibilă după cum a invocat partea apărării.

Totodată, instanța de apel a indicat că, în perioada anului 2012, când a fost efectuat transferul bănesc menționat de procuror, inculpatul nu era deja în funcția de director, și consecințele ce au survenit, au avut loc în rezultatul contractului de prestări servicii și ordinului directorului, care a fost angajat ulterior eliberării inculpatului. Astfel, se constată lipsa unei legături de cauzalitate directe dintre ordinul emis de către inculpat și consecințele prejudiciabile survenite pentru AS „Moldsilva” în vara anului 2014, deoarece ordinul de plată nr. 382 din 26 iunie 2014 (prin care AS „Moldsilva” a achitat suma de 120 708 lei către ÎS „Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” (f.d. 183, vol.I) nu a fost semnat de inculpat care deja mai bine de 3 ani nu exercita funcții în cadrul AS „Moldsilva”. Mai mult, în lipsa constatării persoanei prejudiciate, daunei și caracterului acesteia, nu este posibil de stabilit calificativul imputat inculpatului ca cauzare de urmări grave, astfel, lipsește constatarea cuantumului, descrierea formei, caracterului, naturii urmărilor grave, incriminate inculpatului în cazul dat, ceea ce

impune excluderea și acestui element calificativ, precum și nu se indică subiectul care a suferit aceste urmări.

Instanța de apel a reținut că, în învinuirea adusă lui Gheorghe Vdovîi la 28 septembrie 2017, nu este specificat expres care este suma prejudiciului, se specifică doar că a avut loc un transfer bănesc între doi agenți economici în temeiul unui contract valabil, și nu este specificat ce sumă din acest quantum transferat de un agent economic celuilalt pentru serviciile procurate, constituie prejudiciul efectiv, ori a avut loc o tranzacție contractuală, economică, rezonabilă, echivalentă și benefică pentru ambii. Procurorul nu a indicat în rechizitoriu motivul din care transferul bănesc îndeplinit de ÎS ICAS în executarea actului juridic civil cu titlu oneros încheiat cu ÎS „IPROCUM” pentru serviciile solicitate, se consideră o faptă criminală care este imputabilă inculpatului, dacă această acțiune nu a fost sancționată de inculpat, a avut loc după demisia sa, și de ce această sumă constituie prejudiciu, dacă ÎS „ICAS” a recepționat o contravaloare echitabilă serviciilor contractate, pe care a reflectat-o în evidența contabilă în calitate de active, și nu a susținut prejudicierea intereselor sale.

Astfel, declarând neconstituțională sintagma „interese publice”, la caz, lipsește elementul constitutiv al infracțiunii prevăzută de art. 328 alin. (3) lit. b) d) Cod penal, or, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu este o infracțiune de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile, și anume *„cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”*.

Totodată, instanța de apel a menționat că, în timp ce caracterul prejudiciabil al infracțiunii este determinat de obiectul juridic protejat, constituind semnul calitativ al infracțiunii, gradul prejudiciabil depinde de gravitatea faptei săvârșite (*valoarea daunei, forma vinovăției, motivul, scopul etc.*), fiind un semn cantitativ, or, lipsa unor criterii clare, previzibile și accesibile pentru aprecierea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, determină organele judiciare de a aprecia impactul concret al acțiunilor persoanelor publice asupra unei valori abstracte protejate de legea penală precum este „interesul public”, astfel, organele de drept nu se pot substitui legiuitorului în concretizarea laturii obiective a infracțiunii, realizând astfel competente specifice puterii legiuitoare. În Hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016, făcând referire la jurisprudența Curții Europene, Curtea a statuat că *„atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (§ 63)”*. Astfel, instanța de judecată nu este în drept să completeze din oficiu învinuirea cu circumstanțe în fapt care ar justifica-o și care ar agrava situația

inculpatului, și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii, care dacă nu au fost înlăturate, se interpretează în favoarea persoanei acuzate.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurori în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care solicită casarea deciziei contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorii susțin că, instanțele de judecată în mod greșit au apreciat acțiunile inculpatului, concluzionând neîntemeiat că în acțiunile ultimului lipsesc elementele infracțiunii imputate.

Mai mult, recurenții susțin că, instanța de apel eronat a concluzionat lipsa legăturii cauzale dintre ordinul emis ilegal de către inculpat și consecințele prejudiciabile survenite, or, procurorii au prezentat dovezi care certifică faptul că în urma ordinului emis de către inculpat a fost achitată suma de 120 708 lei, astfel corect au fost încadrate acțiunile acestuia ca acțiuni soldate cu urmări grave.

Totodată, recurenții menționează că, instanța de apel nu a luat în calcul ordonanța de modificare a învinuirii aduse inculpatului la 28.09.2017 și eronat a pronunțat o decizie de achitare menționând că, învinuirea a fost modificată în sensul agravării situației inculpatului, or, situația inculpatului nu a fost agravată ci doar concretizată.

Recurenții indică dezacordul cu aprecierea probelor, susținând că vinovăția inculpatului a fost pe deplin demonstrată prin cumulul de probe administrat la respectiva cauză penală.

8.1. Referință a depus avocatul Nicolae Ursu în numele inculpatului, privind opinia sa asupra recursului declarat de către procurorii participanți în instanța de apel, care solicită respingerea acestuia, cu menținerea deciziei contestate, menționând netemeinicia cerințelor solicitate de către recurenți, deoarece în recurs nu au prezentat argumente în favoarea temeiurilor indicate.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că, acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că, recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (*este tardiv sau inadmisibil*) ori nu este întemeiat legal (*este*

nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

La caz, reieșind din argumentele invocate de către procurori, Colegiul penal lărgit reține că, în drept, aceștia fac referire la temeiul stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că: *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, pledând că instanța de apel nu a apreciat probele la justa valoare.

Verificând alegațiile recurenților, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titulari, reieșind din raționamentele ce urmează.

În primul rând, instanța de recurs ține să remarce că, la această etapă nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, or aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Astfel, cu referire la temeiul pentru declararea recursului ordinar indicat de către procurori, Colegiul penal lărgit menționează că, decizia recurată a fost motivată plenar și consecvent în baza materialelor cauzei prin prisma legislației pertinente.

Mai mult, Colegiul penal lărgit susține că, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare corespunzătoare rigorilor și exigențelor cuprinse în art. 6 CEDO.

Motivarea deciziei indică concret concluzia instanței de apel și susține soluția achitării persoanei, fapt reflectat clar în dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017.

Din textul recursului se evidențiază că, recurenții critică aprecierea probelor, însă, nu argumentează ilegalitatea hotărârii judecătorești din punct de vedere al erorii de drept admise la judecarea cauzei, astfel, instanța de recurs constată că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și, întemeiat a dispus achitarea lui Gheorghe Vdovii de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

Instanța de apel just a stabilit că, învinuirea nu a prezentat probe pertinente și concludente, care în coroborare cu circumstanțele cauzei ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate. Potrivit prevederilor art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut o analiză amplă probelor, argumentând detaliat respingerea probelor aduse în sprijinul acuzării lui Gheorghe Vdovii. Astfel, toate probele prezentate au primit o apreciere corectă, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat la prezenta cauză.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că, în recursul declarat, recurenții doar enumeră probele administrate și verificate de instanța de apel, care după părerea acestora confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Cu referire la alegațiile procurorilor, precum că instanța de apel eronat nu a luat în calcul ordonanța de concretizare a învinuirii indicând că aceasta este o ordonanță de modificare a învinuirii aduse inculpatului și care îi agravează situația, Colegiul penal lărgit menționează că, legislația procesual penală nu operează cu termenul de ordonanță de concretizare, or, orice modificare a învinuirii aduse prin rechizitoriu urmează să fie efectuată cu respectarea garanțiilor legale.

Mai mult, Colegiul penal lărgit susține că, prin ordonanța din 28 septembrie 2017, procurorii au inclus un șir de modificări, iar argumentele procurorilor, precum că în ordonanță nu au făcut trimitere la prevederile art. 326 Cod de procedură penală ca temei de drept, ci numai la prevederile art. 325 Cod de procedură penală, sunt neîntemeiate, or, acest articol prevede limitele judecării cauzei în situația modificării învinuirii și nu concretizării, cum specifică recurenții.

Astfel, Colegiul penal lărgit susține poziția instanței de apel care corect a menționat că, ordonanța înaintată de procuror în cadrul ședinței instanței de apel, privind concretizarea învinuirii - de fapt este o ordonanță de modificare a acesteia în sensul agravării, or, în învinuirea de bază înaintată la urmărirea penală, inclusiv prin rechizitoriu, inculpatului i-a fost înaintat semnul calificativ - „cauzarea de daune considerabile intereselor publice”, cauza fiind judecată în aceste limite, conform prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, iar după declararea neconstituțională a sintagmei „cauzarea de daune considerabile intereselor publice” de către Curtea Constituțională prin hotărârea din 27.06.2017, după examinarea cauzei în apel, nu poate fi acceptată modificarea învinuirii în sensul agravării, or, la caz lipsește apelul procurorului. Totodată, instanța de apel întemeiat a conchis că, modificarea învinuirii nu se admite în sensul agravării ei, din motiv că aceasta ar leza substanțial dreptul inculpatului la un proces echitabil (*învinuirea respectivă nu parcurge triplul grad de jurisdicție*).

Mai mult, Colegiul penal lărgit respinge alegațiile procurorilor cu referire la justificarea acestora de a înainta acțiunea civilă în interesele statului, făcând referire la prevederile art. 51 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală coroborat cu prevederile art. 71 alin. (3) lit. c) al Codului de procedură civilă, or, acest articol în redacția legii nr.152 din 01.07.2016 (M0245-246/30.07.16), în vigoare din 01.08.2016 a fost substanțial modificat și nu conține în sine alin. (3) lit. c) la care fac trimitere procurorii.

Așadar, instanța de recurs conchide că instanța de apel și-a motivat soluția privind nevinovăția inculpatului, care a fost expusă pe larg la pct. 7.1. din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Față de considerentele relatate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procurori și potrivit legii, se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

10. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

respinge ca inadmisibil recursul ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu și procurorul în Procuratura Anticorupție, Mihail Ivanov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui Vdovii Gheorghe XXXXX, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **12 aprilie 2018**.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu